

กรมควบคุมโรค
DEPARTMENT OF DISEASE CONTROL

พิธีมอบรางวัลเกียรติยศ
เหรียญ “ขุนประเมินวิมลเวชช”
ประจำปี ๒๕๖๔
แด่
นายแพทย์ประยูร กุณาศล

กรมควบคุมโรค
DEPARTMENT OF DISEASE CONTROL

พิธีมอบรางวัลเกียรติยศ

เหรียญ “ขุนประเมินวิมลเวชช์”
ประจำปี ๒๕๖๔

แด่

นายแพทย์ประยูร กุณาศล

นายแพทย์ประยูร กุณาศล

เกิดเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๖ ปัจจุบันอายุ ๘๘ ปี

บิดาชื่อ นายฮกไต้ กุณาศล

มารดาชื่อ นางมะลิ กุณาศล

สมรสกับนางเจริญศรี กุณาศล

มีบุตรและธิดา รวม ๔ คน คือ

นายพิพัฒน์ กุณาศล นางพรทิพย์ คำคุณ

นายพรเทพ กุณาศล และนายพิภพ กุณาศล

“

อย่าทะนงตนว่า ความรู้ที่เรามีอยู่จะพอ
เราต้องเรียนรู้ เกิด แก่ เจ็บ ตาย
ของเชื้อโรคนั้น ๆ
หาจุดด้อย จุดอ่อน แล้วจึงโจมตีมัน
อย่าอวดดีว่าจะทำได้เสมอไป
และอย่าท้อแท้ ถ้างานไม่สำเร็จ
นั้นอาจเป็นเพราะเรามองข้าม
บางจุดเล็กๆ ไป

”

ประวัติ >>

นายแพทย์ประยูร กุณาศล

ประวัติ การศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับหนังสืออนุมัติบัตรผู้มีความรู้ ความชำนาญในสาขาเวชศาสตร์ป้องกัน สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แพทยสภา

- พ.ศ. ๒๕๐๘ Diploma in Tropical Medicine and Hygiene (DTM&H) มหาวิทยาลัยลิเวอร์พูล ประเทศอังกฤษ

- พ.ศ. ๒๕๐๖ Postgraduate Diploma in Public Health (DPH), Department of Public Health, London school of Hygiene & Tropical Medicine มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ

- พ.ศ. ๒๕๐๔ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

- พ.ศ. ๒๕๐๑ ปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ และศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

- พ.ศ. ๒๔๙๗ ประโยควิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- พ.ศ. ๒๔๙๕ ประโยคเตรียมอุดม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

- พ.ศ. ๒๔๗๓ มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย

ประวัติ การทำงาน (ตำแหน่งในอดีต)

- พ.ศ. ๒๕๓๕- ๒๕๓๗ อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมควบคุมโรคติดต่อ
- พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๓๕ รองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมควบคุมโรคติดต่อ
- พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๒ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสาธารณสุข (นายแพทย์ใหญ่ด้านการบริหารงานสาธารณสุข) (นายแพทย์ ๙) สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๓๑ ผู้อำนวยการกอง (นายแพทย์ ๘) กองระบาดวิทยา สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๖ นายแพทย์ ๗ ฝ่ายสอบสวนศึกษาโรคระบาด กองระบาดวิทยา สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๐ นายแพทย์ ๖ ฝ่ายสอบสวนศึกษาโรคระบาด กองระบาดวิทยา สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ นายแพทย์ ๖ กองระบาดวิทยา สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข

- ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ บรรจุกลับตาม ม.๔๔ : นายแพทย์ ๖ ศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือ (ลำปาง) กองระบาดวิทยา สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข

- พ.ศ.๒๕๐๙ - ๒๕๑๖ นายแพทย์อนามัยจังหวัดเอก
จังหวัดตาก กรมอนามัย

- พ.ศ. ๒๕๐๗ - ๒๕๐๙ รักษาการแทนนายแพทย์อนามัย
จังหวัดเอก จังหวัดสกลนคร กรมอนามัย

- พ.ศ. ๒๕๐๒ - ๒๕๐๘ นายแพทย์โท แผนกโรคติดต่อ
อันตราย กรมควบคุมโรคติดต่อ กรมอนามัย

- ๑ มิถุนายน ๒๕๐๒ นายแพทย์ตรี แผนกโรคติดต่อ
อันตราย กรมควบคุมโรคติดต่อ กรมอนามัย

- ๑ เมษายน ๒๕๐๒ นายแพทย์ตรี ประจำสถานอนามัย
ชั้น ๑ อำเภอปักกิ่ง จังหวัดหนองคาย

- ๑ ตุลาคม ๒๕๐๑ นายแพทย์ตรีวิสามัญชั่วคราว ประจำ
สถานอนามัยชั้น ๑ อำเภอปักกิ่ง จังหวัดหนองคาย

- ๑๙ มิถุนายน ๒๕๐๑ นายแพทย์ตรีวิสามัญชั่วคราว
ประจำส่วนกลาง กรมอนามัย

ตำแหน่ง
ทางวิชาการ

ตำแหน่ง ทางวิชาการที่สำคัญ

- พ.ศ. ๒๕๓๑ ที่ปรึกษาโรคเอดส์ของกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- พ.ศ. ๒๕๓๑ ที่ปรึกษาหลักสูตรสาธารณสุขมูลฐาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน อาเซียน
- พ.ศ. ๒๕๓๑ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสาธารณสุข กรมควบคุมโรคติดต่อ
- พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ปรึกษาด้านระบาดวิทยา ระยะสั้น ณ ประเทศบังกลาเทศ
- พ.ศ. ๒๕๒๙ ที่ปรึกษาด้านระบาดวิทยา ระยะสั้น ณ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
- พ.ศ. ๒๕๒๓ หัวหน้าโครงการศึกษาและอบรมแพทย์ ในสาขาระบาดวิทยา (โครงการ FETP)
- พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๙ ปฏิบัติงานตำแหน่งนักระบาดวิทยา ที่องค์การอนามัยโลก ณ กรุงดกกา ประเทศบังกลาเทศ
- พ.ศ. ๒๕๑๔ คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โครงการระบาดวิทยาแห่งชาติ

- พ.ศ. ๒๕๑๓ ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือและแนะนำในด้านการกำจัดและกวาดล้างไข้ทรพิษ (๕ สัปดาห์) แก่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ขององค์การอนามัยโลก

- ที่ปรึกษา ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

- คณะกรรมการทรงคุณวุฒิเฉพาะกิจ ประเมินคุณสมบัติและผลงานของบุคคลสาธารณสุขศาสตร์และวิทยาศาสตร์การแพทย์ของ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ สำนักงาน ก.พ.

- คณะกรรมการทรงคุณวุฒิเฉพาะกิจ ประเมินคุณสมบัติและผลงานของบุคคลสาขาวิชาควบคุมโรค (ด้านส่งเสริมพัฒนา) ของ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ สำนักงาน ก.พ.

- อาจารย์พิเศษหลักสูตรปริญญาเอก สาขาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- อาจารย์พิเศษหลักสูตรปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น (คณะสาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยศิลปากร (คณะเภสัชศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (คณะวิทยาศาสตร์) และวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
- คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สาขาวิทยาการระบาด สาขาโรคติดเชื้อ
- คณะกรรมการร่างหลักสูตรระบาดวิทยานานาชาติ
- คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรวิทยาการระบาด
- คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาการระบาดทางการแพทย์ (นานาชาติ)
- คณะกรรมการเสนอชื่อ Nominating Committee ของ IEA
- วิทยาการบรรยายให้หน่วยงานราชการอื่น ๆ

ผลงาน วิชาการ

ผลงานวิชาการ

- แต่งและเรียบเรียงตำราเวชศาสตร์ป้องกันเรื่อง การประยุกต์ใช้ระบาดวิทยาในการควบคุมโรค หน้า ๒๐ - ๕๑ จำนวนหน้า ๙๘๖ หน้า (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม) ของภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นเอกสารประกอบการสอนของนักศึกษาแพทย์และสาธารณสุข

- แต่งและเรียบเรียงเอกสารการสอน ชุมชนวิทยาการระบาด และการควบคุมโรค หน่วยที่ ๔ หน้า ๑๔๒-๑๖๘ จำนวนหน้า ๓๖๐ หน้า และหน่วยที่ ๑๑ หน้า ๕๐๑-๕๔๖ จำนวนหน้า ๗๓๑ หน้า (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๓๑ จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม) ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นเอกสารประกอบการสอนระบบทางไกล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

- Surveillance of food and waterborne diseases in Thailand, ๑๙๗๙-๑๙๘๔

- Prospective study of the transmission of hepatitis in schoolchildren in Kamphangphet province.

- Development of indicators to measure effectiveness and impact of selected health programmes (At the National, Regional, Provincial and District Levels) in Thailand.

ผลงานสำคัญ

ด้านระบาดวิทยา

- พ.ศ. ๒๕๒๓ ริเริ่มและผลักดันโครงการแพทย์ประจำบ้านแขนงระบาดวิทยา หรือโครงการอบรม FETP (FETP : Field Epidemiology Training Program) จนเป็นหลักสูตรที่แพทยสภาให้การรับรอง และอนุมัติบัตรรุ่นแรกในปีพ.ศ. ๒๕๒๘ โดยปัจจุบันโครงการฯ ได้ขยายขยายเติบโตเป็นโครงการระดับนานาชาติ (International FETP - Thailand) ตามคำรับรองของ WHO และ ASEAN เพิ่มการอบรมให้กับทีมแพทย์ในประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ ประเทศจีน พม่า มาเลเซีย ลาว กัมพูชา เวียดนาม ฯลฯ

- พ.ศ. ๒๕๓๐ ริเริ่มขยายเครือข่ายงานระบาดวิทยาไว้ในแผนพัฒนาสาธารณสุขแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๓๐ – ๒๕๓๔) จนครอบคลุมไปทั่วประเทศ ถึงระดับตำบล เป็นผลให้กองระบาดวิทยาได้รับการรายงานโรคเพิ่มมากขึ้น ต่อมาได้สนับสนุนการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในการรวบรวมวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลโรคแทนการใช้มือ เป็นผลให้

สามารถประมวลผลข้อมูลได้อย่างทั่วถึง รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ นับเป็นจุดตั้งต้นของการขยายงานและพัฒนา
ระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาได้อย่างครอบคลุมและสมบูรณ์

- พ.ศ. ๒๕๒๙ ริเริ่มจัดตั้งกรรมการระบาดวิทยาแห่งชาติ (NEB : National Epidemiology Board)

- พ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๙ ร่วมก่อตั้งโครงการระบาดวิทยาแห่งชาติ โดยได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ (Rockefeller Foundation) ใน ๒ ปีแรก และผลักดันให้ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงสาธารณสุขเห็นความสำคัญของงานระบาดวิทยาในการนำไปใช้วางแผนแก้ปัญหาสาธารณสุขของประเทศ ต่อมามีการใช้งานระบาดวิทยาอย่างแพร่หลายทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ จนกระทั่งได้พัฒนาเป็นกองระบาดวิทยา สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ก่อนจะกลายเป็นกองระบาดวิทยา สังกัดกรมควบคุมโรคในปัจจุบัน

ด้านป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

การป้องกันและกำจัดฝีดาษ (ไข้ทรพิษ)

พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๐๕ นายแพทย์ประยูร ภุชนาค ขณะที่ยังเป็นนายแพทย์จบใหม่ ได้เป็นกำลังสำคัญของการควบคุมการระบาดและสานต่อโครงการกำจัดไข้ทรพิษในประเทศไทย ระดมเจ้าหน้าที่ไปปลูกฝีป้องกันโรคตามสถานที่ราชการต่างๆ ชีดวัคซีน ตลอดจนปิดภาพโฆษณาในบริเวณที่เกิดไข้ทรพิษ ปิดภาพโฆษณาเรื่องการปลูกฝีเด็ก และคำแถลงการณ์เรื่องไข้ทรพิษ เพื่อให้ประชาชนทราบและให้ความร่วมมือ รวมทั้งให้ผู้ช่วยแพทย์เข้าเยี่ยม และตรวจค้นหาผู้ป่วยรายใหม่อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเป็นผู้ให้การดูแลผู้ป่วยไข้ทรพิษ รายสุดท้ายในประเทศไทย ขณะเดียวกันก็มีการสอบสวน ติดตาม และเร่งระดมปลูกฝีป้องกันโรค จนกระทั่งไข้ทรพิษถูกกำจัดหมดไปจากประเทศไทย

การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก และอหิวาตกโรค

พ.ศ. ๒๕๐๑ นพ.ประยูร กุณาศล ร่วมกับนพ.สุชาติ เจตนเสน (หัวหน้าทีม) และนพ. ธวัช จายนียโยธิน มีส่วนสำคัญในการสอบสวนและควบคุมการระบาดใหญ่ครั้งแรกของโรคไข้เลือดออกในประเทศไทยทั้งการรณรงค์ปราบยุงลายที่เป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออกการออกตรวจเยี่ยมบ้าน การฉีดพ่นฆ่ายุงตัวแก่ด้วยสารเคมีดี.ดี.ที ตลอดจนให้สุขศึกษา และความรู้แก่ภาคประชาชนในการกำจัดลูกน้ำยุงลายในภาชนะที่มีน้ำขัง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ศึกษาวิจัยด้านระบาดวิทยาเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และองค์การซีอาโต้แล็บ (SEATO Laboratory) ที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า (ปัจจุบันคือ AFRIMS) ต่อมาผลการศึกษาได้ถูกใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการพัฒนาวัคซีน นอกจากนี้ยังร่วมโครงการศึกษาเพื่อควบคุมโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ทดลองที่ตำบลห้วยขวาง ขององค์การอนามัยโลก เพื่อหาวิธีการที่ดีที่สุดที่จะควบคุมยุงลาย โดยภายหลังได้ผลักดันให้มีการกำจัดลูกน้ำยุงลายแทนการทำลายยุงตัวแก่ด้วยสารเคมี เป็นผลให้การระบาดของโรคลดลง

พ.ศ. ๒๕๐๑ – ๒๕๐๒ เกิดการระบาดใหญ่ครั้งที่ ๕ ของอหิวาตกโรคขึ้นในประเทศไทย หลังจากสงบมานานกว่า ๘ ปี โดยเริ่มต้นระบาดในพื้นที่จ. ธนบุรี และกระจายต่อไปยังต่างจังหวัด นพ.ประยูร กุณาศล ร่วมกับนพ. ธวัช จายนียโยธิน เริ่มปราบอหิวาตกโรค โดยการตั้งรับรักษาผู้ป่วยที่สถานีนอนามัย ชั้น ๒ ประจำอำเภอ แล้วส่งเรือกระทรวงสาธารณสุขออกให้สุขศึกษาแก่ชาวบ้าน ตั้งโรงฉายหนัง พากย์หนัง แปลงสถานีนอนามัยให้กลายเป็นโรงพยาบาลเอกเทศรักษาผู้ป่วย จากสมุทรสาคร ราชบุรี ก่อนที่จะเดินทางไปลุ่มแม่น้ำตาปี จ. สุราษฎร์ธานี เพื่อปราบอหิวาตกโรคภายในหลวงรัชกาลที่ ๙

การควบคุม และกวาดล้างโรคโปลิโอ

พ.ศ. ๒๕๒๐ นพ.ประยูร गुนาศล ขณะที่ยังเป็นเจ้าหน้าที่กองโรคติดต่อทั่วไป เป็นผู้รับผิดชอบโครงการควบคุมโรคโปลิโอ มีการให้เจ้าหน้าที่ตั้งหน่วยทดลองให้วัคซีนโปลิโอในพื้นที่กรุงเทพฯ ออกเคาะประตูบ้านให้สุขศึกษา และรณรงค์ให้ประชาชนพาเด็กมารับวัคซีน จนในที่สุดได้รับการยอมรับจากภาคประชาชน ปรับเปลี่ยนให้มีการรับวัคซีนในสถานบริการ ซึ่งต่อมากกระทรวงสาธารณสุขเริ่มทำแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคเป็นผลให้อัตราการป่วยของโรคโปลิโอมีอัตราลดลง ทั้งนี้ พ.ศ. ๒๕๓๔ ขณะทีนพ.ประยูร गुนาศล กลับมาดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ ได้สนับสนุนให้เกิดโครงการรณรงค์ให้วัคซีนโปลิโอแก่เด็กทั่วประเทศ (NIDs: National Immunization Days) ซึ่งเป็นโครงการสำคัญที่นำไปสู่การกวาดล้างโรคโปลิโอ ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในสถานะปลอดโรคโปลิโอ

การรับมือกับปัญหาโรคเอดส์ในประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๒๗ ช่วงต้นการระบาดของโรคเอดส์ นพ.ประยูร กุณาศล เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวในการติดตามข้อมูล เฝ้าระวัง ศึกษาการระบาดของโรคเอดส์อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำแนวทางวินิจฉัยโรคเอดส์ และเผยแพร่ข้อมูล ให้แพทย์ทั่วไปทราบอย่างทั่วถึง ไว้พร้อมรับมือก่อนเกิดการระบาดภายในประเทศ ความมุ่งมั่นและไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรคในการทำประโยชน์ต่อสังคมเป็นผลให้โครงการ ป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ ได้รับการยอมรับจากรัฐบาล ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบป้องกันและควบคุม โรคเอดส์ที่ดีที่สุดประเทศหนึ่ง

การผลักดันหลักสูตรผู้มีความรู้ความสามารถ ด้านเวชศาสตร์ป้องกัน แบบงสาธารณสุข

พ.ศ. ๒๕๓๒ – ๒๕๓๓ นพ.ประยูร กุณาศล ริเริ่ม ชักชวน อาจารย์จากภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกัน และภาควิชาเวชศาสตร์ ชุมชน จากโรงเรียนแพทย์และคณะสาธารณสุขศาสตร์ ร่วมกับ ผู้ใหญ่ในกระทรวงสาธารณสุข ร่างหลักสูตรสำหรับฝึกอบรม แพทย์ให้เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ ด้านเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงสาธารณสุข โดยเน้นความสำคัญของการป้องกันควบคุม โรค และประสบการณ์งานสาธารณสุขในพื้นที่จนสำเร็จ และ ผ่านการพิจารณารับรองของคณะกรรมการแพทยสภา

ด้านนโยบายด้านวัคซีน/เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข

- ที่ปรึกษาและเสนอแนะในการกำหนดนโยบายการพัฒนา
งานด้านการพัฒนาวัคซีนและสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของ
ประเทศ
- ที่ปรึกษาองค์การเภสัชกรรมในการจัดสร้างโรงงานและ
ผลิตวัคซีนใช้หวัดนก
- ที่ปรึกษาโครงการ Thai AIDS Vaccine Evaluation Group
คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล
- คณะอนุกรรมการของ Vaccine supply and Quality
control กระทรวงสาธารณสุข
- คณะอนุกรรมการของ Vaccine Specification
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- ประธาน Technical Consultative Group WHO, South
East Asia Regional office
- คณะกรรมการกำกับดูแลโครงการ AIDS Vaccine Trial
- คณะกรรมการ Data and safety Monitoring Board of
AIDS Vaccine Trial, Dengue Vaccine Trial
- ร่วมวางแผนควบคุมการระบาดของโรคทางเดินหายใจ
เฉียบพลันรุนแรง (โรคซาร์ส) และโรคไข้หวัดนก ซึ่งระบาดใน
ประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. ๒๕๔๗

รางวัลสำคัญ

- พ.ศ. ๒๕๕๒ รางวัลผู้ผลักดันการวิจัย พัฒนา และผลิต
วัคซีนในประเทศไทย ในงานประชุมวิชาการ ๙๐ ปี การ
สาธารณสุขไทยเพื่อคนไทยสุขภาพดี
- พ.ศ. ๒๕๕๖ โล่ประกาศเกียรติคุณ “บุคคลที่ทำ
คุณประโยชน์และให้การสนับสนุนงานด้านการป้องกัน
ควบคุมโรค” ประจำปี ๒๕๕๖ ขณะดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา
กรมควบคุมโรค
- พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับคัดเลือกเป็นผู้อุทิศตนด้านงานป้องกัน
ควบคุมโรคและได้รับเหรียญเชิดชูเกียรติ “ขุนประเมินวิมลเวชช์”
ประจำปี ๒๕๖๔ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ตำแหน่ง
ปัจจุบัน

ตำแหน่ง ปัจจุบัน

- ที่ปรึกษากรมควบคุมโรค (พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๖๔)
- ที่ปรึกษาอาวุโส กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค
กระทรวงสาธารณสุข
- ที่ปรึกษาคณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ

ภาพด้านหน้า

เหรียญ “ขุนประเมินวิมลเวชช์”

ภาพด้านหลัง

เหรียญ “ขุนประเมินวิมลเวชช์”

วาระสำคัญนี้
กรมควบคุมโรคมีความยินดี
และนับเป็นเกียรติอย่างยิ่ง
เพื่อมอบรางวัลเกียรติยศ
เหรียญเชิดชูเกียรติ
“ขุนประเมินวิมลเวชช”
ประจำปี ๒๕๖๔
พร้อมเงินรางวัล ๑ แสนบาท
แก่
นายแพทย์ประยูร กุณาศล

ประวัติ >>

นายแพทย์ประเมิน จันทวิมล
(ขุนประเมินวิมลเวชช์)

“สัตบุรุษ ผู้ยิ้มและ
เมตตาต่อคนทุกชั้น”

ประวัติ

การศึกษา การทำงาน และผลงาน

ประวัติ

นายแพทย์ประเมิน จันทิมล (ขุนประเมินวิมลเวชช์) เกิดเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๘ ปีมะเถิง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บ้านเลขที่ ๑๔๑ ตำบลตลาดใต้ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นบุตรของนายเหม็ง และนางวรรณ ตันตระกูลจันทิมล มีพี่น้อง ๖ คน คือ

๑. ขุนอภิตจรรยา (เมศรี จันทิมล) อดีตเลขาธิการกรมศาสนา
๒. นางสาวถวิล จันทิมล
๓. หลวงประเมทย์จรรยาวิภาช (ประเมทย์ จันทิมล) อดีตอธิบดีกรมอาชีวศึกษา และผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศอังกฤษ
๔. นายแพทย์ประเมิน จันทิมล (รองอำมาตย์โท ขุนประเมินวิมลเวชช์)
๕. นายอภัย จันทิมล อดีตอธิบดีกรมพลศึกษา และกรมสามัญศึกษา อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และอดีตสมาชิกวุฒิสภา
๖. นายแพทย์สมัย จันทิมล อดีตอาจารย์แผนกศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล และอดีตนายกแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย

การศึกษา

เข้าเรียนชั้นประถมที่โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี จนถึงชั้นมัธยมปีที่ ๕ ผลการเรียนดีจนได้ข้ามชั้น ๒ ครั้ง ในระหว่างเรียนชั้นประถมปีที่ ๒ และมัธยมปีที่ ๑ เมื่อจบชั้นมัธยมปีที่ ๕ ได้เข้ามากรุงเทพฯ อยู่กับญาติผู้ใหญ่คือคุณฉลอง ศิวะโกเศศ เพื่อเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย อีก ๓ ปี จบชั้นมัธยมปีที่ ๘ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๓ โดยมีอายุเพียง ๑๕ ปี ๕ เดือน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสวนกุหลาบ นายธนอร์แมน ชัทตัน ได้ออกหนังสือรับรองผลการเรียนและความประพฤติให้เป็นอย่างดี

พ.ศ. ๒๔๖๔ เข้าเรียนคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เตรียมแพทย์) ที่หอวัง ได้รับสิทธิพิเศษเข้าไปเรียนห้อง ๒ เพราะจบมัธยมปีที่ ๘ ในขณะที่นักเรียนจบมัธยมปีที่ ๖ ก็สมควรเข้าเรียนได้ สมัยนั้นการเข้าเรียนเตรียมแพทย์ ไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนและค่าหอพัก และยังได้เบี้ยเลี้ยงอีกเดือนละ ๑๕ บาท ท่านเรียนอยู่หอวัง ๒ ปี จึงข้ามฟากไปเรียนต่อที่ศิริราชปีที่ ๔-๕-๖ จนจบแพทย์ประกาศนียบัตรรุ่นที่ ๓๑ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘ ในขณะที่มีอายุ ๒๐ ปี ๕ เดือน

การทำงาน

เริ่มเมื่อจบจากโรงเรียนแพทย์ จึงสมัครเข้ารับราชการที่กรมสาธารณสุข ซึ่งขณะนั้นขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. ๒๔๖๙ ในตำแหน่งแพทย์สำรอง ได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๘๐ บาท งานของท่านตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงบั้นปลายของชีวิตราชการ ต้องออกไปปราบโรคระบาดในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ เริ่มแรกก็ไปช่วยงานปราบอหิวาตกโรคที่หน่วยปราบโรคระบาดที่สุโขทัย บางรัก ต่อมาได้รับมอบหมายให้ไปรักษาการแทนหัวหน้าหน่วยส่งเสริมสุขาภิบาล ที่อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช แทนแพทย์หัวหน้าแพทย์ที่ลาอุปสมบท ๓ เดือน

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นแพทย์หัวหน้าหน่วยส่งเสริมสุขาภิบาล จังหวัดพิจิตร มีพนักงานสุขาภิบาลในความดูแลรับผิดชอบ ๖ คน และผู้ช่วยอีก ๔ คน รับหน้าที่ปราบโรคพยาธิปากขอ และโรคติดต่ออื่นๆ ในท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๔๗๒ ฝึกงานที่โรงพยาบาลกลาง ซึ่ง พ.ท.หลวงนิติเวชวิชิต เป็นผู้อำนวยการ มอบหมายให้ท่านฝึกเฉพาะด้าน Venereal Diseases

พ.ศ. ๒๔๗๙ ย้ายไปอยู่กองสุขภาพ กรมสาธารณสุข และโดยที่ที่มีความสนใจด้านการควบคุมโรคติดต่อมาโดยตลอด จึงได้ย้ายไปประจำกองโรคติดต่อ ซึ่งมีพระเชษฐภคินี (บุญชู ศีตะจิต) และคุณหลวงพยุ่งเวชศาสตร์ (พยุ่ง เกตวัล) เป็นผู้บังคับบัญชา

ท่านใช้ชีวิตราชการส่วนใหญ่ในการปราบโรคติดต่อทั่วไปเป็นเวลาเกือบ ๓๐ ปี โดยได้ก้าวหน้ามาตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นในตำแหน่งแพทย์ผู้ช่วย มาเป็นหัวหน้าแผนกโรคติดต่อ กองควบคุมโรคติดต่อ กรมสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย จนกระทั่งเป็นหัวหน้ากองควบคุมโรคติดต่อ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. ๒๔๙๘ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองควบคุมโรคติดต่อ สังกัดกรมสาธารณสุข

พ.ศ. ๒๕๐๓ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมอนามัย จนถึงเกษียณอายุ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙ รวมระยะเวลารับราชการอยู่กรมสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย ๑๖ ปี และกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อีก ๒๔ ปี

ท่านได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นรองอำมาตย์ตรี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑ รองอำมาตย์โท เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓ และเลื่อนเป็นขุนประเมินวิมลเวช เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔

ผลงาน

- พ.ศ. ๒๕๙๐ เป็นกรรมการแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย และทำหน้าที่เหรียญิกของสมาคมฯ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๙๒-๒๕๐๒ รวม ๑๐ ปี

- ทางด้านการต่างประเทศ ได้รับเหรียญสตุดิของกองทัพ ทั้ง ๓ แห่งสาธารณรัฐจีน Chines Armed Force Medal, A.I. Class จากรัฐบาลจีนในการช่วยอพยพจีนคณะชาติจากประเทศไทย ในฐานะเป็นกรรมการปลดอาวุธ ขณะดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมอนามัย และเคยร่วมในคณะผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทยในการประชุมสมัชชาอนามัยโลกหลายครั้ง

ผลงานของท่านขุนประเมินวิมลเวช ได้เป็นที่ประจักษ์ต่อคนรุ่นหลังว่าท่านได้ปฏิบัติงาน ด้วยความเสียสละเพื่อประชาชน ด้วยความเทิดทูนพระราชดำรัสของสมเด็จพระบรมราชชนก **“ให้เห็นประโยชน์ของผู้อื่นเป็นที่หนึ่ง ประโยชน์ตนเป็นที่สอง”** คณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ทุกระดับของกรมควบคุมโรค ขอนอบน้อม และขอคารวะอย่างสูงที่ผลงานของท่านขุนประเมินวิมลเวช ได้เป็นกำลังสำคัญช่วยทำให้ประเทศไทยปราศจากโรคติดต่ออันตราย เช่น กาฬโรค อหิวาตกโรค ไข้ทรพิษ มาเวลาอันยาวนาน

ในโอกาสครบรอบ ๔๒ ปี วันสถาปนากรมควบคุมโรค (๑๙ กันยายน ๒๕๕๙) กรมควบคุมโรค ได้ขออนุญาตจากทายาทของท่านขุนประเมินวิมลเวช อนุญาตให้เชิญนามของท่านเป็นชื่อเหรียญเชิดชูเกียรติ สำหรับผู้อุทิศตนในงานป้องกันควบคุมโรค เพื่อระลึกถึงคุณูปการอย่างใหญ่หลวงต่อการพัฒนา และเสียสละตนในงานป้องกันควบคุมโรค พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างให้กับผู้ที่ทำงานด้านสาธารณสุขได้เจริญรอยตาม และได้จัดให้มีพิธีประกาศ เกียรติคุณมอบเหรียญเชิดชูเกียรติ “ขุนประเมิน

วิมลเวอร์ช ” นี้ เพื่อยกย่องและเชิดชูเกียรติให้แก่บุคคลผู้ที่อุทิศตน และเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ที่ทำงานด้านการป้องกันควบคุมโรค และสุขภาพ รวมทั้งเป็นการส่งเสริม และเผยแพร่ชื่อเสียง เกียรติคุณผู้อุทิศตนในงานป้องกันควบคุมโรค ที่สามารถใช้ความรู้ ความสามารถประกอบวิชาชีพด้านการสาธารณสุขให้เกิดประโยชน์ แก่สังคมและประเทศชาติ ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวง สาธารณสุข โดยเป็นบุคคลที่มีประวัติการทำงานป้องกันควบคุมโรค มาอย่างต่อเนื่อง ยาวนาน จนประสบความสำเร็จ ก่อเกิดประโยชน์ ต่อประชาชน และประเทศชาติอย่างสูงสุด ทั้งด้านบริหาร บริการ วิชาการ การป้องกันควบคุมโรคและสุขภาพ และมี ผลงานดีเด่นที่ส่งผลต่อการพัฒนางานป้องกันควบคุมโรคและ สุขภาพโดยมุ่งเน้นที่ประชากรทั้งมวลในระดับชาติ และมี ผลงานที่ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน

เรียบเรียงจาก

หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายแพทย์ประเมิน จันทวิมล (๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๑ หน้า ๒๖-๓๒). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประชาชน, ๒๕๔๑.

กรมควบคุมโรค
DEPARTMENT OF DISEASE CONTROL

“

อย่าทะนงตนว่า ความรู้ที่เรามีอยู่จะพอ
เราต้องเรียนรู้ เกิด แก่ เจ็บ ตายของเชื้อโรคนั้น ๆ
หาจุดด้อย จุดอ่อน แล้วจึงโจมตีมัน
อย่าอวดดีว่าจะทำสำเร็จได้เสมอไป
และอย่าท้อแท้ ถ้างานไม่สำเร็จ
นั่นอาจเป็นเพราะเรามองข้ามบางจุดเล็กๆ ไป

”

กรมควบคุมโรค
DEPARTMENT OF DISEASE CONTROL

กองนวัตกรรมการและวิจัย
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
88/21 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2590 3251-3
เว็บไซต์ [http:// ddc.moph.go.th/dir](http://ddc.moph.go.th/dir)